

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЖУРНАЛ «ОХОРОНА ПРАЦІ»

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ, ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Матеріали

XI Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

16-17 квітня 2026 року

Полтава 2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЖУРНАЛ «ОХОРОНА ПРАЦІ»

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ СИСТЕМ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ, ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Матеріали

XI Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

16-17 квітня 2026 року

Полтава 2026

Інноваційні аспекти систем безпеки праці, цивільного захисту та захисту інтелектуальної власності: матеріали XI Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції (Полтава, 16-17 квітня 2026 р.) / ПДАУ: ред. кол. О. І. Біловод, Д.Л. Матвійчук, В. М. Заплатинський, С. В. Попов [та ін.]. Полтава: ПДАУ, 2026. 219 с.

Конференція проведена за підтримки Міністерства освіти і науки України та зареєстрована в ДУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ) за № 229 від 31 січня 2026 р.

У збірці представлено матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції за результатами досліджень інноваційних аспектів систем безпеки життя та охорони праці, цивільного захисту та захисту інтелектуальної власності.

Матеріали тез призначені для наукових співробітників, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти усіх рівнів підготовки, керівників та фахівців підприємств.

Відповідальність за зміст матеріалів, достовірність наведених даних, а також дотримання принципів академічної доброчесності покладається на авторів. Матеріали подано в авторській редакції.

Редакційна колегія: Біловод О. І., декан інженерно-технологічного факультету, к.т.н., доцент, Полтавський державний аграрний університет; Матвійчук Д. Л., головний редактор науково-виробничого журналу «Охорона праці»; Заплатинський В. М., к.с.-г.н., доцент, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, Президент Академії безпеки та основи здоров'я; Попов С. В., завідувач кафедри механічної та електричної інженерії, к.т.н., доцент, с.н.с., Полтавський державний аграрний університет; Жидецький В. Ц., к.т.н., доцент, Національний університет «Львівська політехніка»; Марич В. М., к.т.н., доцент, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності; Лях І. М., д.т.н., доцент, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; Опара Н. М., к.с.-г.н., доцент, Полтавський державний аграрний університет; Дудник В. В., к.т.н., доцент, Полтавський державний аграрний університет; Попович Н. М., к.т.н., доцент, Полтавський державний аграрний університет; Дрожжана О. У., старший викладач, Полтавський державний аграрний університет.

© Автори тез, включені до збірника, 2026

© Полтавський державний аграрний університет, 2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ»

<i>Артамонов Е. С., Головач Л. В.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ДО ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТА «ЗАХИСТ УКРАЇНИ» У КОНТЕКСТІ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ	11
<i>Березко А. М.</i> ІМУНОБІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ЯК ДЕТЕРМІНАНТИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	14
<i>Гайдар В. Р., Дрожчана О. У.</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННИХ ДІЙ	17
<i>Галета І. В., Петрушов А. В.</i> ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО БЕЗПЕКИ ЯК ВИЯВ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ НА УРОКАХ «ЗАХИСТ УКРАЇНИ»	18
<i>Гаркуль В. В.</i> ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ МОБІЛЬНОСТІ І БЕЗПЕЧНІ ПРАВИЛА КОРИСТУВАННЯ НИМИ	24
<i>Давидов Д. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ БЕЗПЕКИ НЕСЕННЯ СЛУЖБИ ВІЙСЬКОВИМИ КІНОЛОГАМИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	25
<i>Дрожчана О. У.</i> ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК ФАКТОР ЗНИЖЕННЯ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ	27
<i>Дударь Н. І.</i> УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ БУДІВЕЛЬНОГО СМІТТЯ	30
<i>Жидецький В. Ц., Лях І. М.</i> ВПЛИВ ВИРОБНИЧОГО ШУМУ НА РОБОЧОМУ МІСЦІ ОПЕРАТОРА КОМП'ЮТЕРНОГО НАБОРУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЙОГО ПРАЦІ	34
<i>Заплатинський В. М.</i> ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ БЕЗПЕКИ З УРАХУВАННЯМ ВОЄННИХ РИЗИКІВ	37

Кондель В. М., Чумак А. А., Навроцький І. С., Чоповда М. М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ОПАНУВАННЯ ПРЕДМЕТА «ЗАХИСТ УКРАЇНИ»	39
Кондель В. М., Борисов М. В., Галич М. Є., Статишнюк М. А., Федчик В. В., НОВІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА «ЗАХИСТ УКРАЇНИ» В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	44
Кульчинський О. В., Титаренко В. М. ІНФОРМАЦІЙНА ГІГІЄНА ЯК ЧИННИК БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ НА УРОКАХ «ЗАХИСТ УКРАЇНИ»	48
Левашова Ю. С., Грязєва А.А., Шулік А. О. АНАЛІЗ НЕБЕЗПЕК ПРИ ВИКОРИСТАННІ СВИНЦЮ В ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСАХ	52
Левашова Ю. С., Темнохуд Б. О., Сінякова С. Ю. ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ПОКАЗНИКІВ ЯКОСТІ ПОВІТРЯ В МІСТІ ХАРКОВІ	55
Лях І. М. НОСИМІ СЕНСОРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ПРОФЕСІЙНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ ТА ТРАВМАТИЗМУ ПРАЦІВНИКІВ	58
Марченко С. В., Петрушов А. В. ВИХОВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ВЛАСНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК ВИЯВ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЗАХИСНИКА	60
Матвійчук Д. Л. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ	65
Медяньська К. О. БІОЛОГІЧНІ РИЗИКИ У СТРУКТУРІ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ	72
Міщенко С. В. ВПЛИВ ВОЄННИХ ДІЙ НА ЯКІСТЬ ТА МІНЕРАЛЬНИЙ СКЛАД ПИТНОЇ ВОДИ: БІОЛОГІЧНІ ТА БЕЗПЕКОВІ АСПЕКТИ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОГО МОНІТОРИНГУ	75
Невгод О. Д., Уряднікова І.В. ВИКОРИСТАННЯ ВІМ-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ СИСТЕМ ВОДОПОСТАЧАННЯ	77

Опара Н. М., Полулях В.Є. ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ ПРО ЛІСТЕРІОЗ?	80
Осипюк В. М., Титаренко В. М. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ІНТЕГРАЦІЇ КІБЕРСПОРТИВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У СИСТЕМУ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	83
Петрушов А.В. СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ ПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ВІЙСЬКОВИХ УМОВАХ	88
Попович Н. М., Чернікова М. О. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ОХОРОНІ ПРАЦІ ПРИ БУДІВЕЛЬНИХ РОБОТАХ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА МОЖЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ В УКРАЇНІ	91
Попович Н. М., Кузьма О. В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ У БУДІВНИЦТВІ В УМОВАХ ВОЄННИХ РИЗИКІВ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ МІНІМІЗАЦІЇ	93
Прокопенко А. М., Головач Л. В. ФОРМУВАННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО ДІЙ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ У СИСТЕМІ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ	95
Сап'яненко М. О. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЩОДО УТРИМАННЯ СЛУЖБОВИХ СОБАК – ЗАПОРУКА ЗДОРОВ'Я КІНОЛОГА	98
Сорочинська О. Л. УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНИМИ РИЗИКАМИ ЯК ОСНОВА СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ	100
Старокожко Д. О., Дрожжана О. У. ЕСТЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	103
Титаренко В. М. ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВІД ТЕОРІЇ ДО НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ	105
Уряднікова І. В. РОЗРОБКА КОНЦЕПЦІЇ «ЦИФРОВОГО ПАСПОРТА БЕЗПЕКИ» ДЛЯ МАЛИХ ОЧИСНИХ СПОРУД ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	109
Чуженкова Д. С. СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ДО МІНІМІЗАЦІЇ БІОЛОГІЧНИХ ЗАГРОЗ У СИСТЕМІ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	111

Чуприна С. Л.
ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ 113

СЕКЦІЯ «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ»

Абракітов В. Е., Гримот А. М.
НЕГАТИВНИЙ АКУСТИЧНИЙ ВПЛИВ ВІД ЗВУКІВ ВИБУХІВ НА
НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ПІД ЧАС
РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ (НА ПРИКЛАДІ МІСТА ХАРКІВ) 115

Головач Л. В.
ІНТЕГРАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗМІСТ
ПРЕДМЕТІВ «ЗАХИСТ УКРАЇНИ» ТА «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ» 117

Залізник О. І.
ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ 122

Литвин Я. А., Головач Л. В.
ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ
ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ У
ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ 124

Опара Н. М.
ІСТОРІЯ ДРОНІВ: РОЗРОБКА, ПЕРШЕ ЗАСТОСУВАННЯ І РОЛЬ У
СУЧАСНІЙ ВІЙНІ 127

Пономарьов Б. В., Головач Л. В.
ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ ЧЕРЕЗ
РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ОСОБИСТОСТІ НА УРОКАХ «ЗАХИСТ
УКРАЇНИ» 130

Радочіна Ю. І.
СИГНАЛИ ОПОВІЩЕННЯ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ 135

Фірсов С. А., Дикань С. А., Пиляй В. В., Єфремова В. П.
ІННОВАЦІЙНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК З ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ,
ЩО РЕАЛІЗУЄ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНУ ТЕХНОЛОГІЮ
НАВЧАННЯ 138

Чоповда М. М., Кондель В. М.
ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ ПРЕДМЕТА «ЗАХИСТ УКРАЇНИ» 141

СЕКЦІЯ «ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА»

- Бараболя О. В.**
ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УЛОВЛЮВАННЯ
ЗАБРУДНЮВАЛЬНИХ РЕЧОВИН 144
- Біда С. В., Зоценко І. М.**
АЛЬТЕРНАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА БЕТОННИХ СУМІШЕЙ З
ТОЧКИ ЗОРУ ЕКОЛОГІЧНОСТІ 146
- Бисов А.С., Огородник І. В., Онищук О. Р.**
КОНТАМІНАЦІЯ ҐРУНТІВ НА ТЕРИТОРІЯХ ВНАСЛІДОК ВЕДЕННЯ
БОЙОВИХ ДІЙ 149
- Бондар Л. В., Гура А.Т.**
ПРИНЦИПИ ЕКОЛОГІЧНОЇ АРХІТЕКТУРИ У СУЧАСНОМУ
БУДІВНИЦТВІ 152
- Марініч Л.Г.**
ВПЛИВ БАГАТОРІЧНИХ ЗЛАКОВИХ ТРАВ НА СТАБІЛІЗАЦІЮ
ЕКОСИСТЕМ І ЕКОЛОГІЧНУ БЕЗПЕКУ ТЕРИТОРІЙ 154
- Шакалій С. М.**
ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЗА ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ 156

СЕКЦІЯ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ»

- Басова Ю. О., Левченко Ю. В., Силка Ю. О.**
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ БРЕНДУ
ЗАКЛАДІВ ГОСТИННОСТІ 159
- Басова Ю. О., Колесніченко А. А.**
СУЧАСНИЙ СТАН ВІДКРИТИХ ПАТЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
РЕСУРСІВ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У НАУКОВІЙ І ІННОВАЦІЙНІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ 161
- Іванов О. М.**
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ АНАЛІЗУ ПАТЕНТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК
ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ 164
- Хрідочкін А. В.**
РОЗПОДІЛ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ СТОРІН ТРУДОВОГО
ДОГОВОРУ (КОНТРАКТУ) ЩОДО СЛУЖБОВОГО ТВОРУ 167

**СЕКЦІЯ «БЕЗПЕКА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ТА
ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ»**

<i>Басова Ю. О., Гак В. М., Каплунов В. О.</i> АНАЛІЗ ТИПОВИХ ПОМИЛОК ПРИ МОНТАЖІ ЕЛЕКТРОПРОВІДКИ У ГОФРОВАНИХ ТРУБАХ ЯК ЧИННИК ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ	170
<i>Басова Ю. О., Слівінський О. В., Покладенко К. В.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ОБСЛУГОВУВАННЯ ЕЛЕКТРОДВИГУНІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ	173
<i>Біловод О. І., Тарасенко Д. С.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ СУЧАСНИХ СІВАЛОК ТОЧНОГО ВИСІВУ	176
<i>Бичков Я. М., Дудка Є. О.</i> ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ АГРАРНИХ ВІДХОДІВ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ЕНЕРГІЇ	177
<i>Боровик В. Ю., Попов С. В.</i> БЕЗПЕКА ПРАЦІ ПРИ ПЕРЕРОБЦІ ДЕРЕВНИХ ВІДХОДІВ МОБІЛЬНИМИ ПОДРІБНЮВАЧАМИ	179
<i>Василевич В. О., Дудник В. В., Жовтані Р. Я.</i> РОЛЬ КОМУНІКАЦІЇ У СИСТЕМІ ТЕХНІЧНОГО СЕРВІСУ МАШИН ТА ОБЛАДНАННЯ	182
<i>Дудник В. В., Дорошенко С. В.</i> БЕЗПЕКА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РЕМОНТУ АВТОТРАНСПОРТУ	185
<i>Дудник Д. В., Ніколаєнко А. Р., Дудник В. В.</i> СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗНОШУВАННЯ ДЕТАЛЕЙ МАШИН ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЇХ ДОВГОВІЧНОСТІ	187
<i>Жук А. О., Дудник В. В.</i> АНАЛІЗ СПОСОБІВ ВІДНОВЛЕННЯ ОТВОРІВ ПІД ПІДШИПНИКИ У ЧАВУННИХ КОРПУСНИХ ДЕТАЛЯХ	189
<i>Жук А. О., Дудник В. В., Дорошенко С. В.</i> ХАРАКТЕРИСТИКА СПОСОБУ ВІДНОВЛЕННЯ ДЕТАЛЕЙ МАШИН ЕЛЕКТРООСАДЖЕННЯМ ЗАЛІЗА ТА ЙОГО СПЛАВІВ	191
<i>Ніколаєнко А. Р., Дудник В. В.</i> ПІДВИЩЕННЯ ЗНОСОСТІЙКОСТІ ТА ДОВГОВІЧНОСТІ ВАЛІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ МАШИН ПІСЛЯ РЕМОНТУ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ	193

<i>Плискін В. В., Канівець О. В.</i> МОНІТОРИНГ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ДІЛЬНИЦІ ІЗ УДОСКОНАЛЕННЯ ВІБРОУДАРНИХ МЕХАНІЗМІВ РОБОЧИХ ОРГАНІВ КУЛЬТИВАТОРІВ	196
<i>Попов С. В.</i> ОЦІНКА ВИРОБНИЧИХ РИЗИКІВ ПРИ РОБОТІ З ФОТОПОЛІМЕРНИМИ 3D-ПРИНТЕРАМИ	198
<i>Рожко І. І., Коркоха А. М.</i> ПАРАМЕТРИ ХОДОВИХ СИСТЕМ ЯК ЧИННИК БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ В АГРОВИРОБНИЦТВІ	199
<i>Семенов А. О., Скрипник В. О., Семенова Н. В.</i> ОХОРОНА ПРАЦІ ПІД ЧАС МОДЕРНІЗАЦІЇ ВІДКРИТОГО РОЗПОДІЛЬЧОГО ПРИСТРОЮ 220 кВ ТЕПЛОВОЇ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ	202
<i>Семенов А. О., Гордієнко О. О.</i> ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ ПІД ЧАС МОДЕРНІЗАЦІЇ НАСОСНОЇ УСТАНОВКИ НА ОСНОВІ ЧАСТОТНО-РЕГУЛЬОВАНОГО АСИНХРОННОГО ЕЛЕКТРОПРИВОДА	204
<i>Сердюк І. О., Дрожжана О. У.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ У ПРОЦЕСІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ СИСТЕМ ЗРОШЕННЯ	206
<i>Сідак С. В., Канівець О. В.</i> БЕЗПЕКА ПРАЦІ ПІД ЧАС МОНІТОРИНГУ ТА ДІАГНОСТИКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ МАШИН	207
<i>Слівінський О. В., Гак В. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ G3 ЕЛЕКТРИЧНА ІНЖЕНЕРІЯ	210
<i>Солодовник А. М., Канівець О. В.</i> АНАЛІЗ ШКІДЛИВИХ ФАКТОРІВ ПІД ЧАС СОРТУВАННЯ КАЧАНІВ КУКУРУДЗИ	212
<i>Стеценко М. О.</i> ВІДНОВЛЮВАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ: ГІДРОЕНЕРГЕТИКА, ГЕОТЕРМАЛЬНА ЕНЕРГЕТИКА, ВІТРОЕНЕРГЕТИКА ТА СОНЯЧНА ЕНЕРГЕТИКА	214
<i>Фурсова Н. Є., Попов С. В., Васильєв Є. А.</i> АНАЛІЗ НЕБЕЗПЕЧНИХ І ШКІДЛИВИХ ВИРОБНИЧИХ ФАКТОРІВ У ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСАХ ГРОХОЧЕННЯ СИПКИХ МАТЕРІАЛІВ	216

6. Басова Ю.О., Губа Л.М. Торговельна марка як засіб ідентифікації товару. *Інноваційні аспекти систем безпеки праці, цивільного захисту та захисту інтелектуальної власності*: матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. Полтава, 23-24 берез. 2023 р. Полтава, 2023. С. 161-163.

7. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3688-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12> (дата звернення: 20.03.2026).

8. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> (дата звернення: 20.03.2026)

9. Волинець В. В. Інтелектуальна власність у ресторанному бізнесі: бренд, рецептури та економічна вигода. *The 11th International scientific and practical conference “European congress of scientific discovery”* (October 13–15, 2025). Madrid: Barca Academy Publishing, 2025. С. 295–300.

СУЧАСНИЙ СТАН ВІДКРИТИХ ПАТЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У НАУКОВІЙ ТА ІННОВАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

*Басова Ю. О., кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри механічної та електричної інженерії
Колесніченко А. А., здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава*

В умовах глобалізації інноваційних процесів доступ до актуальної та достовірної патентної інформації набуває визначального значення для ефективного здійснення науково-технічної діяльності, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання та розвитку національної економіки. Сучасна інфраструктура патентного пошуку сформувалася як багаторівнева система, що поєднує офіційні бази даних, спеціалізовані інформаційні ресурси та інтелектуальні аналітичні платформи. Патентні бази даних сьогодні* виконують не лише функцію збереження інформації, а й виступають цифровим інструментом доступу до значних масивів технічних знань [1].

Мета дослідження полягає в узагальненні сучасного стану відкритих патентно-інформаційних ресурсів, аналізі їх функціональних можливостей та визначенні ролі у забезпеченні наукової і інноваційної діяльності.

Базовий рівень сучасної патентно-інформаційної інфраструктури формують ресурси провідних міжнародних і національних патентних відомств. Так, система Espacenet Європейського патентного відомства (ЕПВ) забезпечує доступ до більш ніж 150 мільйонів документів із понад 80 країн інтегруючи інструменти

контекстного пошуку та дані Європейського патентного реєстру [2]. Платформа PATENTSCOPE Всесвітньої організації інтелектуальної власності надає доступ до понад 119 мільйонів документів, включаючи міжнародні заявки за процедурою Договору про патентну кооперацію, та забезпечує багатомовний повнотекстовий пошук [3].

Національні інформаційні ресурси, зокрема спеціалізована інформаційна система (СІС) Державного реєстру патентів України, забезпечують верифікацію правового статусу об'єктів промислової власності та складають підґрунтя для оцінки патентної чистоти вітчизняних інноваційних розробок; функціонуючи з 1992 року, дана система акумулює ретроспективний масив із понад 1,2 млн патентних документів [4].

Зазначені ресурси становлять основу для проведення якісного патентного аналізу та наукових досліджень.

Сучасна патентно-інформаційна інфраструктура включає також спеціалізовані ресурси, орієнтовані на окремі галузі техніки. Зокрема, у сфері машинобудування широко використовуються патентні бази, що забезпечують доступ до технічних рішень у галузі механіки, матеріалознавства та транспортних систем. Наприклад, платформа Espacenet ЕПВ дозволяє здійснювати пошук патентів за класифікацією МПК у таких напрямках, як конструкції машин, приводи, підшипники та транспортні системи [2]. Ресурс DEPATISnet Німецького патентного відомства забезпечує глибокий аналіз інженерних рішень, включаючи креслення та технічні описи, що є важливим для проєктування та модернізації обладнання [5].

У сфері сервісної інженерії та технічного обслуговування обладнання значну роль відіграють платформи, що дозволяють аналізувати життєвий цикл технічних систем та інновації у сфері діагностики і ремонту. Зокрема, Google Patents забезпечує доступ до патентів, пов'язаних із методами прогнозного обслуговування, інтернетом речей та системами моніторингу стану обладнання [6]. Платформа The Lens також може бути використана для аналізу інновацій у сфері інженерних систем і технологій, зокрема через інтеграцію патентних і наукових даних [7].

Використання зазначених ресурсів дозволяє інженерам і дослідникам здійснювати комплексний аналіз технічних рішень, оцінювати рівень їх новизни, знаходити ефективні конструкторські підходи та впроваджувати сучасні технології у виробничу та сервісну діяльність.

Патентні бази даних відіграють важливу роль у дослідницькій та інноваційній діяльності, виконуючи низку ключових функцій. Насамперед вони є джерелом унікальних технічних знань, оскільки патентна документація містить детальні описи винаходів, які часто не представлені в інших наукових джерелах [8]. Завдяки глобальному охопленню забезпечується доступ до інформації з різних країн, що створює умови для комплексного аналізу технологічного розвитку. Можливість ретроспективного дослідження дозволяє простежити еволюцію

технічних рішень, а сучасні інструменти повнотекстового пошуку забезпечують ефективну роботу з описами, формулами винаходів та рефератами.

Важливою функцією є також моніторинг правового статусу об'єктів інтелектуальної власності та оцінка новизни технічних рішень. Використання патентних баз дозволяє відстежувати стадії розгляду заявок, визначати чинність патентів і, відповідно, мінімізувати ризики порушення прав інтелектуальної власності. Крім того, аналіз наявних технічних рішень сприяє уникненню дублювання досліджень [8].

Розвиток патентних баз даних тісно пов'язаний із впровадженням сучасних цифрових технологій. Застосування технологій оптичного розпізнавання тексту забезпечує обробку сканованих документів, машинний переклад сприяє подоланню мовних бар'єрів, а методи аналізу великих даних і обробки природної мови дозволяють здійснювати глибокий аналіз значних обсягів патентної інформації [8]. Це трансформує процес патентного пошуку у складний аналітичний інструмент підтримки прийняття рішень.

Для забезпечення професійної аналітики створено спеціалізовані інструменти, зокрема платформи для порівняння функціональних можливостей патентних баз даних та системи доступу до повних досьє патентних заявок і сімейств патентів. Їх використання дозволяє проводити комплексний аналіз технологічних тенденцій та оцінювати інноваційну активність у різних галузях [8].

Таким чином, сучасні патентно-інформаційні ресурси зазнали суттєвої трансформації та перетворилися з пасивних сховищ інформації на ефективні аналітичні системи, що відіграють ключову роль у науковій та інноваційній діяльності. Їх використання є необхідною складовою сучасних досліджень, оскільки забезпечує можливість оцінювання новизни технічних рішень, аналізу конкурентного середовища, запобігання дублюванню наукових розробок, пошуку партнерів для трансферу технологій та прогнозування розвитку галузей. Отже, ефективне використання патентних баз даних є важливим чинником формування інноваційної економіки та розвитку науки.

Список використаних джерел

1. Хоменко А.О., Агієнко І.В., Кірін Р.С., Хоменко В.Л. Порівняльний аналіз пошукових систем баз даних на сайтах патентних відомств провідних країн світу. 2014. Режим доступу: <https://ir.nmu.org.ua/server/api/core/bitstreams/02be596b-d359-4ac5-87ff-1ab0774a631e/content> (дата звернення: 01.04.2026).

2. Espacenet : електронна база даних патентних документів Європейського патентного відомства (ЄПВ). URL: <https://worldwide.espacenet.com/> (дата звернення: 01.04.2026).

3. PATENTSCOPE : міжнародна патентна база даних Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ). URL: <https://patentscope.wipo.int/> (дата звернення: 01.04.2026).

4. Спеціалізована інформаційна система (СІС) УКРНОІВІ.
URL: <https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/simple/> (дата звернення: 02.04.2026).
5. DEPATISnet : електронна база даних патентних документів Німецького відомства з патентів і торговельних марок (DPMA).
URL: <https://depatisnet.dpma.de/> (дата звернення: 02.04.2026).
6. Google Patents : глобальний пошуковий агрегатор патентної документації корпорації Google. URL: <https://patents.google.com/> (дата звернення: 01.04.2026).
7. The Lens : відкрита платформа патентної та наукової аналітики некомерційної організації Cambia. URL: <https://www.lens.org/> (дата звернення: 01.04.2026).
8. Басова Ю. О., Левченко Ю. В., Проценко О. Ю., Качур С. В. Аналіз патентної інформації щодо інноваційних рішень щодо вдосконалення стрічкових транспортерів. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. Розд. «Технічні науки». 2025. № 49. С. 203–210. DOI: 10.37406/2706-9052-2025-4.31.

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ АНАЛІЗУ ПАТЕНТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ

*Іванов О. М., кандидат технічних наук, доцент
доцент кафедри будівництва та професійної освіти
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава*

Стрімке зростання обсягів патентної інформації у світі формує нові виклики для ефективного використання результатів інтелектуальної діяльності, що актуалізує проблему впровадження цифрових інструментів для її аналізу. У сучасних умовах патентна документація виступає не лише засобом правової охорони, а й важливим джерелом науково-технічної інформації, яка може бути використана для прогнозування технологічного розвитку та підвищення інноваційної активності. Водночас традиційні підходи до аналізу патентних даних, засновані на ручному пошуку та експертній оцінці, виявляються недостатньо ефективними в умовах великих обсягів інформації [1].

Питання використання цифрових інструментів для аналізу патентної інформації досліджується багатьма науковцями та практиками. У роботах [5–7] обґрунтовуються можливості застосування методів машинного навчання, аналізу великих даних та семантичного пошуку для підвищення точності та швидкості обробки патентних документів. Практичне впровадження таких підходів реалізується у сучасних цифрових платформах, зокрема Google Patents [3; 4], PATENTSCOPE [8], Espacenet [2] та The Lens [9], які забезпечують доступ до глобальних патентних баз даних і розширені інструменти аналітики.